

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O.Cernei)
instanța de apel:Curtea de Apel Chișinău (V.Negru, A.Pahopol, A.Bostan)

ÎNCHEIERE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

În componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marian Andrei
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală,
Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Finanțelor cu privire la repararea
prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care au fost
respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor, și a fost
menținută hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La data de 13 iunie 2017, Marian Andrei a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală,
Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Finanțelor cu privire la repararea
prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la data de 20 mai 2015
automobilul de model Fiat Croma cu nr. XXXXX, a fost reținut la Punctul de Trecere
a Frontierei Sculeni.

A menționat că în timpul controlului de frontier, colaboratorului Buzău Oleg i-au
apărut dubii referitor la numărul caroseriei. Astfel, la 20 mai 2015 a fost întocmit un
proces-verbal privind actele de constatare, și a fost ridicat de la Marian Andrei
automobilul în cauză, cheile de pornire și certificatul de înmatriculare.

A declarat reclamantul că, automobilul a fost reținut, deși a explicat că îi aparține
lui cu drept de proprietate, a fost înregistrat în Germania și nu este pentru prima data
când intră și iese de pe teritoriul R.Moldova prezentînd și acte ce confirmă că numărul
caroseriei se află la locul stabilit, și corespunde originalului.

A considerat că acțiunile colaboratorului de poliție urmează a fi calificate ca o
ingerință întru exercitarea dreptului său de proprietate.

A indicat că după reținerea automobilului fără careva explicații convingătoare, a

fost nevoit să plece în Germania cu transport de ocazie suportând cheltuieli financiare suplimentare.

A susținut că la 24.07.2015 a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. XXXXX, conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod penal. Ulterior, de către colaboratorii Departamentului poliției de Frontieră al MAI, la data 18.09.2015, a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. XXXXX, conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 248 alin. (1) Cod penal. La 01.10.2015, cauzele penale respective au fost conexe într-o singură procedură, fiindu-i atribuit numărul - XXXXX.

A invocat că conform Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 280 din 08.06.2015, s-a stabilit că blancheta certificatului de înmatriculare cu nr. XXXXX a mijlocului de transport de model „FIAT Croma” înregistrat în Germania, cu numărul de caroserie XXXXX, nu a fost modificat.

A relatat că conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 330 din 19.06.2015, numărul de marcaj al caroseriei a mijlocului de transport de model „FIAT Croma” înregistrat în Germania, n/î XXXXX, a fost supus modificării prin înlăturarea unui fragment de metal cu numărul inițial, cu montarea de apoi a unui fragment de metal fără număr și fixarea lui prin sudare. Numărul caroseriei XXXXX pe suprafața suportului amortizatorului drept a fost fixat în locul neprevăzut de uzina producătoare.

A menționat că conform răspunsului parvenit de la Centrul Cooperare Polițienească Internațională al IGP, s-a stabilit că, unitatea de transport de model „FIAT Croma” cu nr. caroserie XXXXX, nu figurează ca fiind furată din țările membre ale OIPC Interpol.

A specificat că fiind recunoscut și audiat în calitate de bănuit, învinuit, vinovăția nu și-a recunoscut-o și a declarat, că mijlocul de transport de model „FIAT Croma” înregistrat în Germania, n/î XXXXX, la data de 22.04.2015 l-a cumpărat din or. Deggendorf, Germania de la întreprinderea Lipp Martin - Fahrzeughandel. După ce a procurat autoturismul, a plecat și a trecut revizia tehnică în Germania și a înregistrat-o la autoritățile de poliție din Germania pe numele său. De la data procurării pînă la data de 20.05.2015 a circulat cu automobilul pe teritoriul Germaniei și alte țări ale Europei, inclusiv și Republica Moldova.

La 20.05.2015, aproximativ la orele 23:00, având intenția de a traversa frontiera de stat pentru a pleca în Germania prin vama Sculeni a prezentat actele necesare pentru călătorie inclusiv și certificatul de înmatriculare pe mijlocul de transport menționat. După o perioadă de timp colaboratorii poliției de frontieră i-au comunicat, că au apărut suspiciuni în originalitatea vin-codului autoturismului. Ulterior, i-a fost ridicat mijlocul de transport de model ”Fiat Croma” înregistrat în Germania, n/î XXXXX, cheia de pornire și certificatul de înmatriculare.

După reținerea mijlocului de transport a plecat în Germania și s-a adresat la vânzător, cerând explicație vizavi de acuzațiile aduse de către organele de poliție, din Republica Moldova, ulterior i-a fost eliberat copia contractului de vânzare-cumpărare.

A susținut că, pe întreaga perioadă de desfășurare a urmăririi penale, apărarea în interesele sale a întreprins un șir de acțiuni în vederea urgentării urmăririi penale

precum și în vederea restituirii automobilului, acțiuni soldate de fiecare dată cu eșec. Cereri, petiții și plângeri au fost înaintate în diferite instanțe, de fiecare dată primind niște răspunsuri formale.

A relatat că a fost nevoit să se prezinte de nenumărate ori la organul de urmărire penală și la procuratură pentru a fi audiat, și de fiecare dată din mijloace financiare personale. Astfel, a fost recunoscut bănuț și ulterior învinuit, a fost acuzat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.248 alin.(1) și 276 alin.(1) Cod Penal, iar acțiunile, inacțiunile organului de urmărire penală au fost contestate judecătorului de instrucție a Judecătoriei Ungheni, însă au fost respinse.

A comunicat că cauza penală nr.XXXXX a fost transmisă pentru continuarea urmăririi penale procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Maxim Motînga, care a examinat materialele cauzei, prin ordonanța din 05.12.2016 a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Marian Andrei, din motiv că în cazul dat fapta nu întrunește semnele constitutive ale componenței de infracțiune, clasarea procesului penal și restituirea automobilului, hotărâre absolut legală și întemeiată.

A concluzionat că în rezultatul acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești, i-au fost grav încălcate drepturile sale constituționale, prin urmare a solicitat încasarea în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 200 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat din bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Marian Andrei suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciul moral, cauzate prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, iar în total suma de 10000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor, și a fost menținută hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Marian Andrei pe cauza penală nr. XXXXX, din motiv că în cazul dat fapta nu întrunește semnele constitutive ale componenței de infracțiune cu clasarea procesului penal în temeiul art. 284 Cod Penal constituie temei de reabilitare ce ar acorda reclamantului/întinat dreptul de a pretinde la repararea prejudiciu moral.

Instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a constatat că, examinarea cauzei penale în privința lui Marian Andrei a început de la 20 august 2015 din momentul atribuirii reclamantului a statutului de învinuit și până la 05 decembrie 2016 când s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a reclamantului. Totodată, pe perioada urmăririi penale, reclamantul a fost lipsit de bunul mobil ce-i aparține, mijlocul de transport, care a fost ridicat la 20 mai 2015 și restituit reclamantului abia la 19 decembrie 2016.

Instanța de apel a concluzionat că suma solicitată de reclamantul/intimat în mărime de 200 000 de lei, reprezintă o sumă evident exagerată și vădit disproporționată în raport cu obiectul litigiului și dreptul pretins lezat.

În opinia instanței de apel suma de 5000 de lei reprezintă o compensare suficientă și echitabilă a prejudiciului moral cauzat. Or, o compensație justificată ar însemna să fie „una echitabilă”, să nu fie vădit disproporționată în raport cu gravitatea violărilor constatate și să se apropie în quantum la valoarea pe care ar fi acordat-o Curtea Europeană în cazul în care cauza ar fi fost examinată în fața instanței de la Strasbourg.

La 21 septembrie 2018, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Recurentul a indicat că prejudiciul moral urmează a fi privit ca o compensare și nicidecum ca obținerea unor foloase necuvenite. Mai mult ca atât, Andrei Marian nu a fost supus reținerii, nefiind aplicate careva măsuri privative sau nonprivative de libertate, nu a fost supus pedepsei sub formă de închisoare, au fost întreprinse doar măsuri procesuale legale care erau prevăzute de legislația processual penală.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 21 septembrie 2018 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ministerul Justiției, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme

de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru